

Pöytäkirja

VN/5183/2021

28.6.2022

Lasten ja nuorten ääni Euroopassa -hankkeen ohjausryhmä Kokous 2/2022

Aika	3.5.2022 klo 9.30-11.00
Paikka	Teams
Osallistujat (suluissa varajäsenet)	(x) Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö (puheenjohtaja) (x) Liisa Männistö, oikeusministeriö (asiantuntijasihteeri) ( ) ~~Kaisa Tiusanen, oikeusministeriö~~ (x) Sami Demirbas, oikeusministeriö ( ) ~~Laura Saarinen, (Kirsi Pollari) sosiaali- ja terveysministeriö~~ (x) Johanna Laisaari (~~Jouni Varanka~~), valtioneuvoston kanslia (x) Elina Pekkarinen, Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Pysyvät asiantuntijat	(x) Elina Stenvall, SOS-lapsikyläsäätiö
Kutsutut asiantuntijat	(x) Nevi Hautalehto, oikeusministeriö

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Asialista

1 Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.31. Todettiin läsnäolijat.

2 Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin muutoksitta.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 3.1)

Hyväksyttiin muutoksitta.

4 Tilannekatsaus: Hankkeen tilaisuudet ja toimenpiteet (liite 4.1)

Liisa Männistö kertoi hankkeen etenemisestä. Kuulemismenetelmien testaus ja mallinnus, hyvien käytäntöjen koonti, materiaalityönto ja haastekampanjan valmistelu hankitaan toimeksiantona SOS-Lapsikyläsäätiöltä. eOppiva-koulutuskokonaisuuden aloituspalaveri HAUSin kanssa pidetään 3.5.2022. Tuotantoprosessi toteutetaan ja koulutus julkaistaan syksyllä 2022. Euroopan tasolla hankkeessa järjestetään 5.5.2022 hankekumppanien konsultaatio Euroopan laajuisen lasten osallistumisen verkoston alustan suunnitelmasta (*Platform of the Child Participation Leadership Network*). Konsultaation toteuttaa Defence for Children Italy -niminen järjestö. Hankkeen puolivälitapahtuma järjestetään Corkissa, Irlannissa 23.-25.5.2022. Suomesta tapahtumaan osallistuu 5-henkinen delegaatio: Liisa Männistö OM, Laura Saarinen STM/lapsistrategia, kaksi alle 18-vuotiasta nuorta (Tuvia Kaipainen ja Sisu Risto) sekä nuorten vastuuvaikuttaja (Sanna Valtonen).

Keskustelussa todettiin, että eOppiva-kokonaisuuden suunnitteluun on tarpeen saada riittävästi osallistujia ideoimaan sisältöjä.

Koulutuskokonaisuus on rajattu vain valtion työntekijöille. Todettiin, että käyttöoikeutta voisi olla tarpeen laajentaa myös muille kohderyhmille, esim. kuntien ja aluehallinnon viranomaisille mm. opetus- ja nuorisotoimialalle. Männistön mukaan kohderyhmän laajentaminen on kustannuskysymys ja tarkempi rajaus helpottaa myös aiheen rajaamista.

Kohderyhmää voitaneen myöhemmin tarvittaessa laajentaa mikäli siihen on rahoitus.

Keskusteltiin säädösvalmistelun kuulemisoppaan päivittämisestä sekä muusta lasten osallistumiseen liittyvästä aineistosta ja sen levittämisestä eri kohderyhmille. Kuulemisopas ei tällä hetkellä sisällä ryhmäkohtaisia aineistoja, joten tulee pohtia, miten tässä hankkeessa tuotetut aineistot parhaiten soveltuvat oppaan rakenteeseen. Tulisi pohtia myös muita paikkoja/alustoja, joihin lasten osallistumista ja kuulemista käsitteleviä aineistoja voidaan koota.

Keskusteltiin lasten ja nuorten osallistumisesta erilaisiin lasten osallistumista käsitteleviin, mm. Euroopan neuvoston järjestämiin kansainvälisiin tapahtumiin. Pidettiin hyvänä, että lapsia ja nuoria halutaan ottaa enenevässä määrin mukaan tällaisiin tapahtumiin, mutta todettiin, että osallistumisen käytännöissä on ollut toisinaan suuria haasteita. Haasteet ovat liittyneet mm. vastuukysymyksiin ja osallistumisen tapoihin, siihen millaista osallistumista lapsilta näissä tapahtumissa odotetaan ja miten tapahtumien ohjelmat rakennetaan siten, että niissä on tilaa lasten osallistumiselle.

5 **Tilannekatsaus: Lasten ja nuorten kuulemisen ja osallistumisen vahvistamista tukevien toimenpiteiden ja materiaalien toteuttaminen (liite 5.1)**

Elina Stenvall kertoi SOS-Lapsikyläsäätiön oikeusministeriöltä saaman toimeksiannon etenemisestä. Tarkoitus on toteuttaa kuulemis- ja osallistumistoimenpiteitä sekä kuvata ja raportoida ne, koota case-esimerkkejä ja hyviä käytäntöjä sekä materiaaliapaketti ja suunnitella haaste- ja viestintäkampanja sekä tuottaa kampanjamateriaaleja. Toimet toteutetaan lokakuun 2022 loppuun mennessä.

Tähän mennessä on toteutettu mm. viisi työpajaa, kaksi Digiraatia ja kyselyjä romanitautisille ja kuulovammaisille lapsille, sekä testattu alle kouluikäisten lasten kanssa työskentelyä esikouluryhmässä. Lisäksi parhaillaan kootaan diasettiä, jossa esitellään eri yhteyksissä toteutettuja hyviä käytäntöjä ja esimerkkejä.

Keskustelussa tuotiin esiin mm. seuraavia ehdotuksia ja näkökulmia:

- kohderyhmän (lapset ja nuoret) tavoittamiseen ja motivointiin liittyvät hyvät käytännöt ja esimerkit ovat tarpeen;
- lapset ovat tuoneet esiin, että olisi hyödyllistä jos olisi jokin paikka jossa voi ilmoittautua mukaan tämäntyyppiseen työskentelyyn;
- tämän hankkeen erityisessä fokuksessa ovat pienemmät lapset sekä haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja nuoret, tavoitteena on etsiä ja kokeilla keinoja heidän tavoittamiseksi; materiaalipakettiin on kuitenkin hyvä nostaa myös muita esimerkkejä;
- voisi olla tarpeen kehittää ministeriöiden yhteinen tukiverkosto tai -henkilö lasten kuulemisen ja osallistumisen edistämiseksi (sparraus ja tietotuki); pohdittiin myös laajemman ”asiantuntijapoolin” tarvetta, ml. järjestöjen asiantuntijat;
- hankeklintikka-tyyppinen tukitoiminta vaatisi resursseja ja tekijöitä, mutta voisi olla toimiva malli lasten kuulemisen kehittämisessä;
- pohdittava, milloin on järkevää kuulla lapsia suoraan, milloin kootaan lasten näkemyksiä esim. järjestöjen kautta;
- lasten kuulemisessa odotustenhallinta ja palautteenanto on erityisen tärkeää; lapsille on kerrottava rehellisesti, mihin heiltä kerättyä tietoa käytetään ja miten he voivat vaikuttaa osallistumisellaan;
- on löydettävä tasapaino siinä, miten esim. kokemusasiantuntijoiden näkemyksiä hyödynnetään valmistelussa; yksittäiset näkemykset eivät saisi vesittää pitkään valmisteltua asiantuntijatyötä;

6

Muut asiat

- Lasten osallistuminen kansainvälisiin tapahtumiin ja *child safeguarding policyn* päivittäminen

Aiheesta keskusteltiin osittain asiakohdassa 4.

- Digiraati-kumppanuushankkeen eteneminen

Liisa Männistön mukaan Digiraati-toimintamallin kehittämiseen tähtäävän kumppanuushankkeen yhteistyöpöytäkirja on parhaillaan viimeisteltävänä. Digiraadin pilotointi on käynnistynyt mm. hyvinvointialueiden, kuntien, ministeriöiden ja järjestöjen kanssa. Digiraatien fasilitointia hoitavat käytännössä Osallisuuden osaamiskeskus ja SPR:n Nuorten turvatalot.

Lapsistrategian rahoituksella on käynnistynyt iso kokonaisuus, jonka toteuttavat SOS-Lapsikyläsäätiö, Nuorten Akatemia, Itla ja SPR/Nuorten turvatalot. Tavoitteena on Digiraati-alustan ja -toimintamallin kehittäminen lasten osallistumisen edistämiseksi.

Digiraati-alustan jatkokehitystyön ja jatkuvan ylläpidon kilpailutus on parhaillaan valmisteilla Oikeusrekisterikeskuksen ja Hanselin yhteistyönä.

7 Seuraavat kokoukset

- pe 26.8.2022 klo 10.00-11.30
- pe 7.10.2022 klo 9.30-11.00

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.07.